

VI. КИШИ ИСБИЛЕРМЕНЛИК (БИЗНЕС)

2019 жылдың 1 октябрь жағдайына дизимге алынған жәми киши исбилерменлик (бизнес) субъектлериниң саны 14745 ти курап, өткен жылдың тийисли дәуирине салыстырғанда 2681 ге көбейди.

2019 жыл январь-сентябрьде жалпы аймақлық өнимниң 53,4 % (2018 жыл январь-сентябрьде 52,6 %) киши бизнес субъектлери тәрәпинен ислеп шығарылды.

- санаат өнимлери ислеп шығарыў көлеми 2252,4 млрд. сўмды (жәми санаат ислеп шығарыўдың 23,9 %) курады; (санаат тараўында хәрәкет етип турған исбилерменлик субъектлери саны 2216 ны курады).

- 4778,3 млрд. сўмлық аўыл, тоғай хәм балық хожалықларының ислеп шығарылған (көрсетилген хызметлер) курап, өсим пәти 4,1 % (аўыл, тоғай хәм балық хожалықлары жалпы өниминиң 98,8%) курады;(аўыл, тоғай хәм балық хожалығы тараўында хәрәкет етип турған исбилерменлик субъектлери саны 1946 курады).

- 2257,2 млрд. сўмлық инвестициялар (улыўма инвестициялар көлеминиң 32,1 %) өзлестирилди хәм 2018 жылдың январь-сентябрине салыстырғанда 130,8 % курады;

- 2241,4 млрд. сўмлық қурылыс жұмыслары (улыўма қурылыс жұмыслары көлеминиң 89,1 %) орынланды хәм 2018 жылдың январь-сентябрине салыстырғанда 24,7 % асты; (қурылыс тараўында хәрәкет етип турған исбилерменлик субъектлери саны 2134 ти курады).

- автомобиль транспорты жүк айланысының 5,4 % (республика жәми автомобиль транспорты жүк айланысының 88,3%), жолаўшы айланысының болса 3,5 % (улыўма жолаўшы айланысының 97,3 %) көбейиўи тәмийинленди;(транспорт тараўында хәрәкет етип турған исбилерменлик субъектлери саны 829 курады).

- усақлап сатыў товар айланысы улыўма көлеминиң 87,3 % ямаса 3339,0 млрд. сўмы (өсим пәти 5,1 %) хәм хызметлер улыўма көлеминиң тийисли түрде 53,6 % ямаса 2163,9 млрд. сўмы (өсим 7,0 %) қәлиплестирилди; (саўда тараўында хәрәкет етип турған исбилерменлик субъектлери саны 4055 ти хәмде хызметлер тараўында 1105 ти курады).

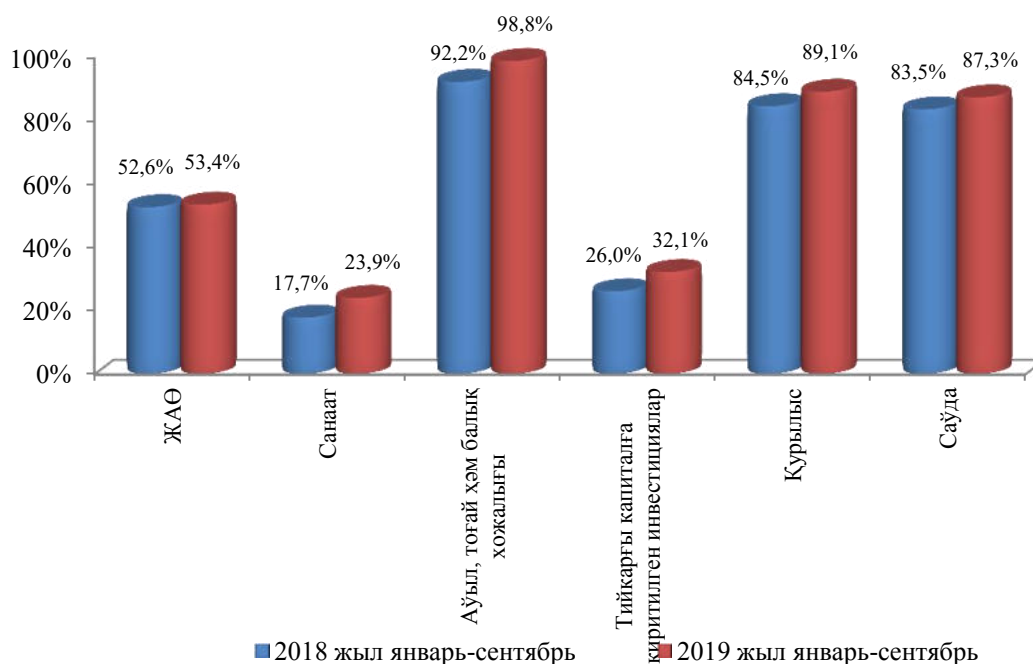
- 65,4 млн. АҚШ доллары (улыўма экспорт көлеминиң 19,6 %) муғдарында өнимлер (товар хәм хызметлер) экспорт қылынды, 153,4 млн. АҚШ доллары (улыўма импорт көлеминиң 72,0 %) көлеминде өнимлер (товар хәм хызметлер) импорт қылынды. (есабат дәуиринде 120 киши исбилерменлик субъектлери тәрәпинен экспорт хәмде 457 субъектлер тәрәпинен импорт операциялары әмелге асырылды).

2019 жылдың январь-сентябрінде киши исибилерменлик субъектлери өними (жумыслар, хызметлер) улыўма көлеминдеги жеке исибилерменликтин (пукаралар мүлики) үлеси

	<i>Киши исибилерменлик субъектлери өними (жумыслар, хызметлер) көлеми, млрд.сўм</i>	<i>Киши исибилерменлик субъектлери өними (жумыслар, хызметлер) көлеминде жеке сектор үлеси, % есабында</i>
Аўыл, тоғай ҳәм балық хожалығы	4778,3	98,8
Санаат	2252,4	23,9
Қурылыс	2241,4	89,1
Усақлап сатыў	3339,0	87,3
Жүктасыў, млнтн.	18,3	84,1
Жолаўшы тасыў, млн.адам	101,4	96,3
Экспорт, млн. АҚШ долл.	65,4	19,6
Импорт, млн. АҚШ долл.	153,4	72,0

Жалпы аймақлық өнім хәм экономика тараўлары өними (жумыслар, хызметлер) улыўма көлеминде киши исибилерменлик (бизнес) үлесинин өзгериўи

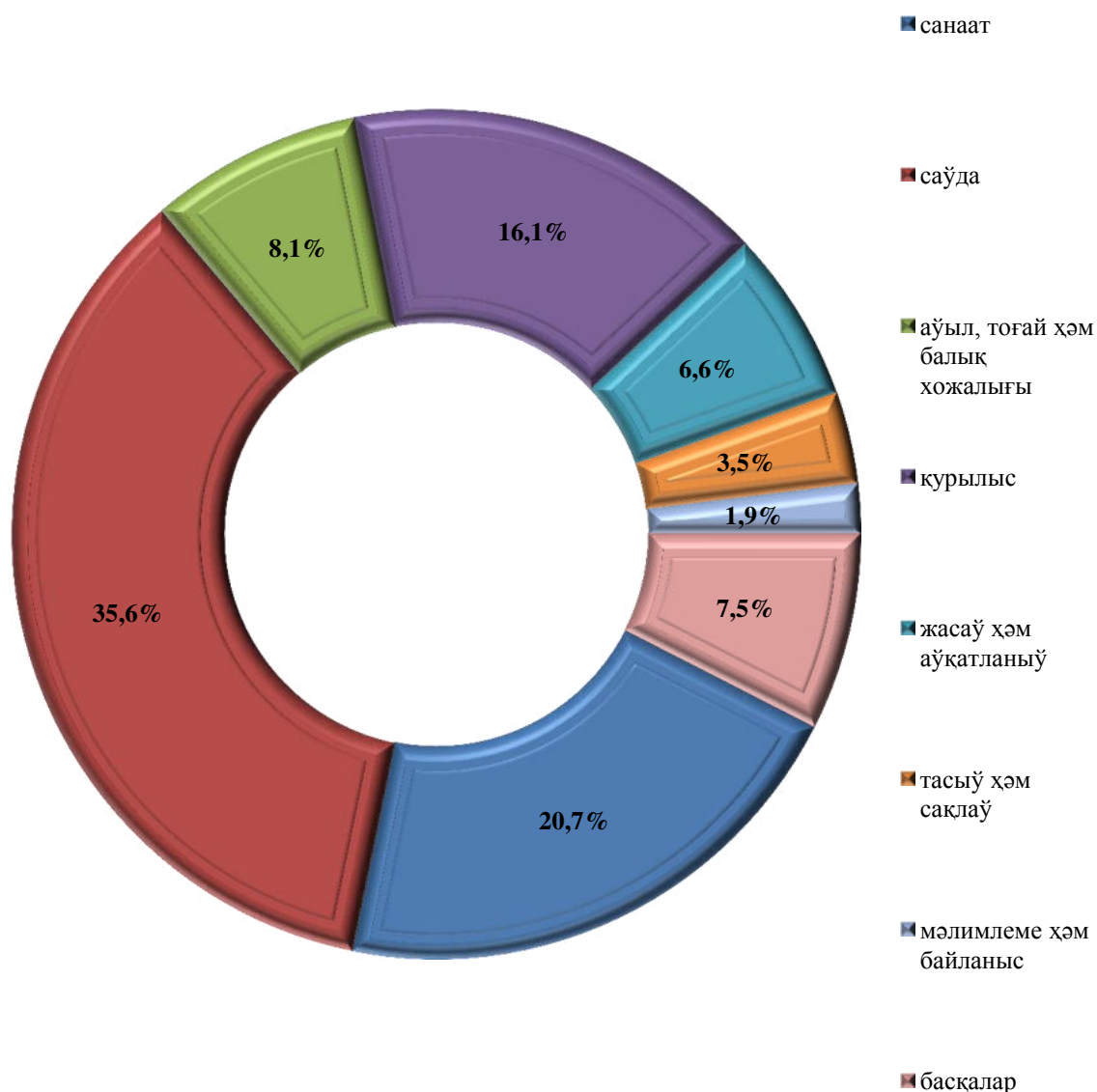
(улыўма көлемге салыстырғанда % есабында)

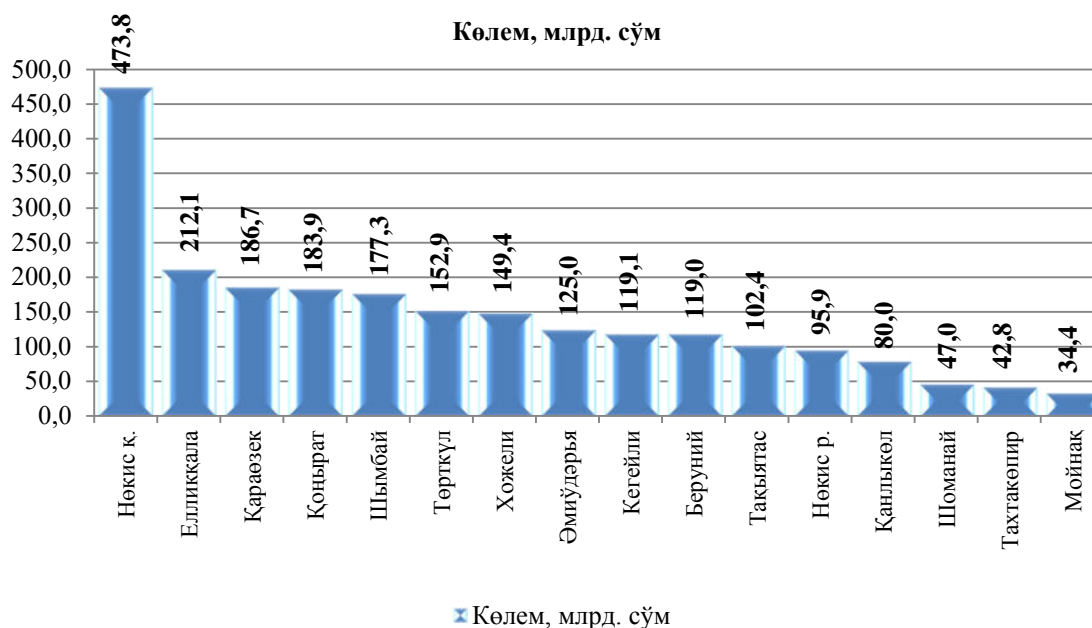
2019 жыл январь-сентябрь айларында 2993 киши кәрхана хәм микрофирмалар (дийхан хәм фермер хожалықларынан тысқары) мәмлекетлик дизимнен өткребилген болып, бул өткен жылдың усы дәўирине салыстырғанда (1335) 80,5 % ке өсти.

Ең көп киши кәрхана хәм микрофирмалар саўда тараўында (барлық дизимге алынғанлардың 35,6 %), санаат (20,7 %), қурылыс (16,1 %), аўыл, тоғай хәм балық хожалығы (8,1 %), жасаў хәм аўқатланыў бойынша хызметлер (6,6 %), тасыў хәм сақлаў (3,5 %) хәмде мәлимлеме хәм байланыс (1,9 %) экономикалық хызмет түрлери бойынша дизимнен өткерилген.

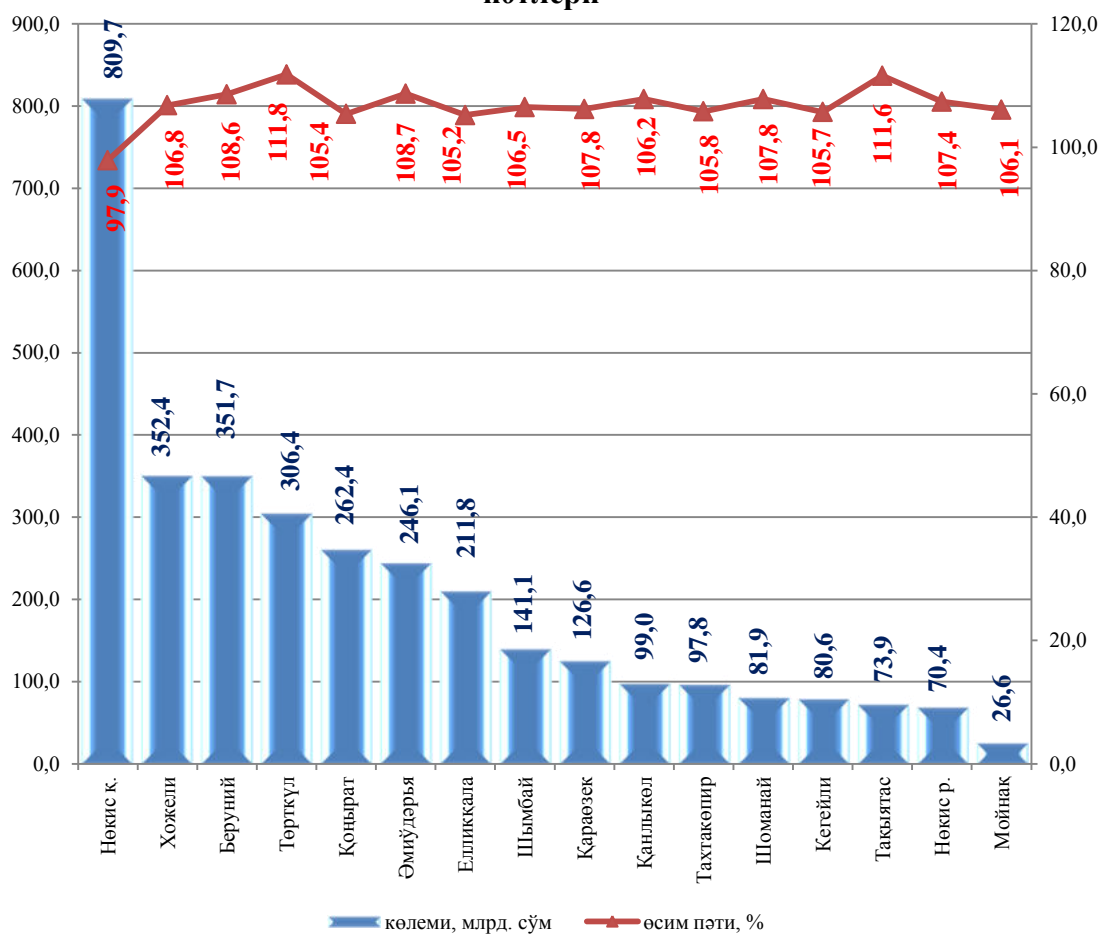
2019 жыл январь-сентябрь айларында жаңа шөлкестирилген киши кәрхана хәм микрофирмалардың экономикалық хызмет түрлери бойынша үлеси
(дийхан хәм фермер хожалықларсыз, жәмине салыстырғанда % есабында)

2019 жыл январь-сентябрь айларында қала хәм районлар бойынша киши исиблерменлик (бизнес)те санаат өнимин ислеп шығарыу көлеми

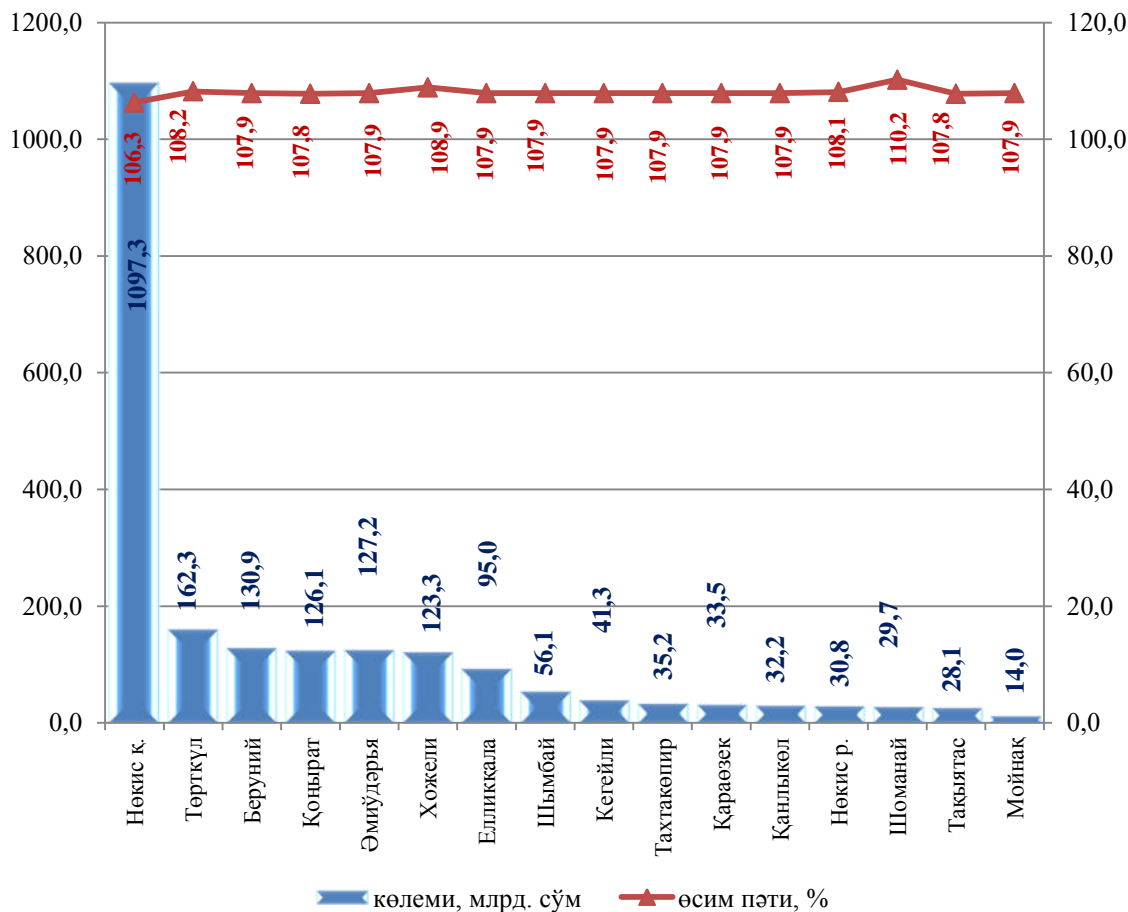

2019 жыл январь-сентябрь айларында қала хәм районлар бойынша киши исиблерменлик (бизнес)те усақлап сатыу товар айланысы көлеми хәм өсим пәтлери

Киши исиблерменлик (бизнес) субъектлери тәрәпинен усақлап сатыў товар айланысы көлеминде Нөкис қаласы (809,7 млрд. сўм), Хожели (352,4 млрд. сўм) хәм Беруний (351,7 млрд. сўм) районлары алдыңғы қатарларда келмекте.

2019 жыл январь-сентябрь айларында қала хәм районлар бойынша киши исиблерменлик (бизнес)те хызмет көрсетиў көлеми хәм өсим пәтиери

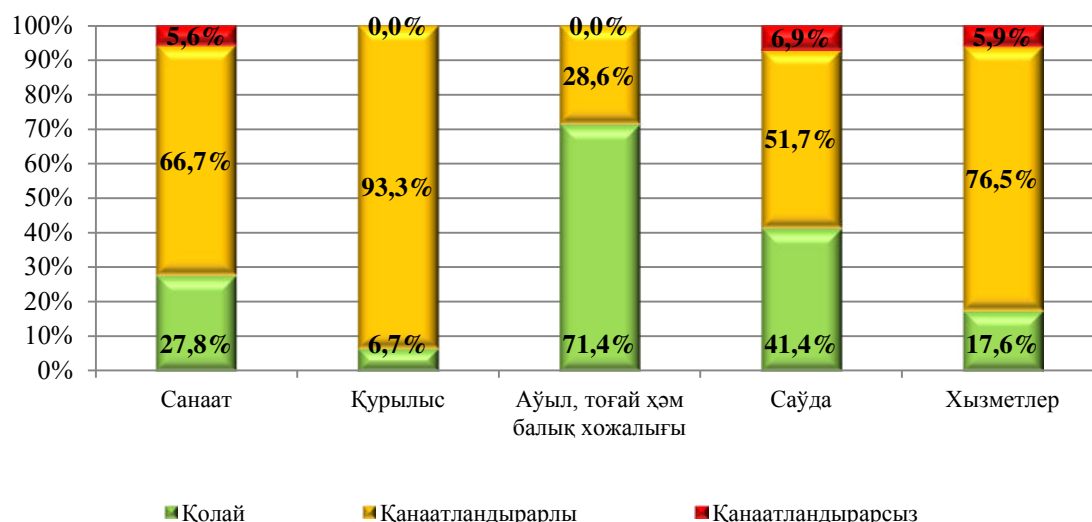

2019 жылдың январь-сентябрь айларында республика жалпы аймақлық өнімнің көлеми киши исиблерменлик (бизнес) субъектлариниң үлеси 53,4 % ти қурап, 2018 жылдың усы дәўирине (52,6) салыстырғанда 0,8 процентли пунктке асты.

Санаат ислеп шығарыў тараўының ең жоқары үлеси Шоманай (жәми ислеп шығарыў көлемине салыстырғанда үлеси 100,0 %), Қараөзек (99,9 %), Тахтакөпир (99,6 %) хәм Шымбай (94,9 %) районларына, ең төмен үлеси болса Нөкис қаласы (7,7 %) на туўры келеди.

Хызметлер тараўында район бойынша жәми хызмет көрсетиў көлеминде киши исиблерменликтин жоқары үлеслери Тахтакөпир (жәми хызметлер көлемине салыстырғанда үлеси 97,4 %), Беруний (97,4 %), Қараөзек (97,3 %), Қанлыкөл (97,1 %), Шоманай (96,4 %), Нөкис (96,1 %), Кегейли (95,7 %) хәм Төрткүл (94,3 %) районларына туўры келди.

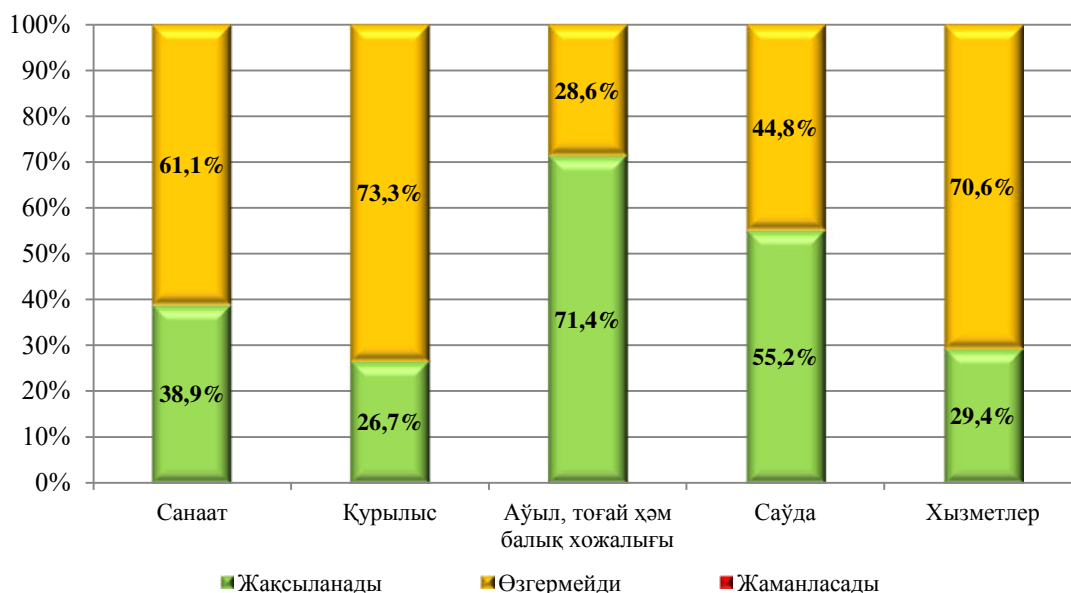
2019 жыл III шөрек ушын экономикалық жағдайын бақалау,
% есабында

Мәмлекетлик статистика жумысларын ислең шығаруу дәстүрине тийқарынан 2019 жыл III шөрек жуумақларына көре экономикалық хызмет түрлери бойынша жаңадан шөлкемлестирилген микрофирма хәм киши кәрханаларда таңлау жолы менен үйрениулер өткерилди.

Үйрениу мағлыұматлары анализи, респондентлердин 30,2 % экономикалық жағдайды қолай, 65,1 % қанаатландыарлы хәм 4,7 % қанаатландыарсыз деп бақаланды.

Экономикалық жағдайдағы өзгерислердин жақын үш айда бақаланыуы

Анализ нәтийжелеринен келип шығып, жаңадан шөлкемлестирилген киши кәрхана хәм микрофирмаларға бизнес орталығын жақсылау ушын көрилип атырған ис-илажлар нәтийжесинде респондентлер жақын келешекте улыуа экономикалық жағдайдың жақсыланыуы жақсы бақаланғанлығына жуумақ етиу мүмкин.